

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njeđželske łopjeno. ↵

Wudawa žo kóždu kóbotu w Ssmolerjex knih cziš-bczerni w Buduš-hnje a je tam sa schwórtlětnu pšchedpłatu 40 wj. dostacž

24. njeđžela wo swjatej Trojizy.

Mat. 9, 18—26.

Najyma se Ɣwojimi krotkimi, husto pomrěčenymi dnjemi tu je. Žiwjenje w pschirodže powšchitkownje wotebjera, poƔlednje lišće je schtomow pada. Prósna a pušta ida Ɣo žyła pschiroda byč. A telko žiwjenjakažaznych mozow nashynski cžaƔ bóle dylji druhe pocžaƔy kóbu pschinykny! Pschibjeraza šyma a mokre wjedro khorosčam hoji; Ɣmjereč bohatsche žně džerži. Dusežičo na kěrchow s jeho Ɣmjertnej czišchimu lubeho jnateho pschewo-đžesč. Mjerad chze Ɣo cžłowjek na blisťosč k hudeje šymy šwucžič, a wošebje mēhaz november, nashynnik, njesda Ɣo wón nam s wjetšcha jako najčžemnišchi a najšhudschi w žylym lěče? Mě-łotrežkuliž přědowanje wo sachodnosčzi a hubjenosčzi semšteje wječeloseče a cžělneho žiwjenja wón nam džerži. Potrežchi cze k temu hiščeže khorosč, tšchnosč, Ɣrudoba abo njesbože, potom žyfe hubjenstwo cžłowjekow šhonišč. Ža hubjeny cžłowjek, šchto hze mje wumóz s cžěła Ɣmjereče? tak wóhli s ja: pschotom Pawo-łom šdychneč. Šchto budže mi pomhacž a nje s hlubiny sachod- nosče a jadwěłowanja wuczahneč? Tu njemóže žane rospró- šchenje abo žana cžłowška mudroweč pomhacž. Derje pak temu, kiž móže we wěrye s Pawołom rjez: Wóhu budž džak, kiž nam so dohčeže dawa psches našcheho Anjesa Žesom Šchrysta. Haj wěra cze wjedže k Šchrystužej, temu wumóžnikej a wožiwjerjej; a tehodla móže wěra czi pomhacž. Wěš do teho Anjesa Žesom Šchrysta, dha budžesč ty a twój dom šbóžny.

Wěra móže czi pomhacž;

1. wona phta teho praweho Šbóžnika;
2. wona namaka dopjeljenje Ɣwojich pschecžow.

1. Šelko nišy šetkawamy wšchudžom na sem! Šhorých, kiž šetadosche cžerčpenja nješu, Ɣrudženych šawoštajenych, kiž wo semrjeteho lubeho žaruja, njesbožownych, kotrychž tšchnosč žerje. Šdže durbja pomoz phtacž? Abó durbja Ɣnadž se struchlej wu- trobu wšchu nadžiju spuščežič a Ɣo žiwjenju wotwobročič? Mě, wěra móže jim pomhacž. — W škapernaumje bēšche jenemu wnjšchemu šchule džowka, radošč jeho wutroby, wumrjela. Duž džěšche wón k Žesufej a rjekny: Anječe, moja džowka je nětk wumrjela, ale pój a polož Ɣwoju ruku na nju, dha wona woživi. Potajkim wěru wón mēšesche, a šchto ta wšchitko njesphta! Wón drje bēšche hewak hižo wo Žesufu Ɣlyšchal a dla jeho škutkow a Ɣłowow Ɣo džiwak, ale wón drje je Ɣo šymny teho Anjesa šdalowak; halle niša a njesbože žiwjenja jeho cžeritej, Ɣo praktižny sa teho Anjesa rosšudžič. Njesbože w jeho domje jemu šchtricžku wěry sažehli. Šak někotry, kiž hewak Ɣnadž w do- brych dnjach, w šiwkosčzi Ɣo teho Anjesa šdalowasche, kak žyfe hinaschi bu wón, hdnž samolwitošč rasnje k njemu štupi, hdnž niša, haj Ɣmjereč Ɣo jemu bližesche! — Šež ta dołho cžwilo- wana k hora, kotraž bēšche 12 lět tu krawawu khorosč mēła, Ɣwoju poƔlednju žyłu nadžiju na teho Anjesa Žesufa štajesche. Šaž šezenikaj Markuž a Lukajch wopšhujetaj, je wona wjele cžwilowanja-połnym šekarškim pošphtam podežičujena była a s tym Ɣwoje samoženje šchetřebaka, ale pomoz njebēšche namakala a to cžerčpenje bu drje hiščeže hōrsche. Mjeje tole tež kaž wobras s našcheho cžaƔa? Samoženje Ɣo wopruje, Ɣo by cžłowjek Ɣwoju štrowosč sažo dozpił. Ludžo trebaju kupjele, pija wodu s cžerstwých žórkow, wophtuja morjo a horn, dadža Ɣo mažerowacž abo elektrifowacž, pschegwětlíč atd., — a cžłowjek wšchal durbni tež sphtacž

w tutych reformazyskich dnjach. Jurij Spalatin je mjes nimi tón diplomat reformachje mjenowanj.

Měr.

Měr, tuto słowo wupšestřewa i nowa w tutych dnjach słowo schidla a pschotuje so na slět psches kraje a ludj. Budže jeho slět sbožowny? Měr, jene słowo, kotrež mnohim zuse słowo bu, zuse słowo tohodla, dofelž jim ta nadžija na měr něšto zuse bu. A czechodla bu ta nadžija mnohim něšto zuse? Tohodla, dofelž we jich wutrobach wošlabny ta móž, kotraž jenicžy w tajkich czařach, kaž našče so, pschi mozach šđeržecž móže jenotliwych a ludj, to je ta wěra! Tuta móž je wošlabny a tutemu wošlabnjenju njeje tež to šadželacž mohło, so tuto lěto to lěto reformaznje je, to lěto teje reformaznje, kotraž tehdy psched 400 lětami našch lud i nowa šałowicž a šajicž chyzje na tón šałowicž, kotryž njechabla a so njechuje, na ewangelion, kotryž našch lud i nowa wróče do wjesč chyzje k temu žorlu, i kotrehož tež w najšušichim czařu so žorli wošchemjaza woda, k temu ewangelijej a k tej wěrje do njeho a k tej modlitwje k temu Anjesej tuteho ewangelija. So tuto žorlo šaprahnyło njebě, to šmy wšchitžy špósnali 1914, jako móžnje, šyluje šanoschowanj bu Lutherowy šđeršči a i dobom do wjesč ščeršči ščeršči: „Šed'n twjerdy hród je našch Bóh šam!“ Dofelž pať to šđerjenje jene ščeršči šđeršči nje wošta, ka to nadžija najwjazy jich ščerše, ale i njeho bu jene, diwě, haj šči, haj ščano šchtyrlěne šđerjenje, bu ta nadžija na měr njejšča a njejšča, haj žyle maššča, haj šhubi so do žyla pola mnohich, dofelž ta wěra pola mnohich bu njejšča, haj dofelž bu małowěra, haj njevěra, a to pola mnohich tu domach w domišnje a pola jich wjele tam wonkach w polu. Wološne to špóšnacze a wološne to wušnacze! Tola šepje je, so to špóšnajemy a nišne, so to wušnajemy, so bychmy so poštróžili, šatorhli a wottorhli wot teho! Šofutny džej psched nami! Wotwobrocze a pschewobrocze so! to je jeho šđerowanje. So by wono tola móžnje a šyluje ščinežako psches kraj a lud, psches domy a wutrobj, so by tola so wšchitko poštróžilo a so wotwobrocžilo wot teho wšchitka a žiwjenja, kaž tež to nětko šajy wutrobj a šwójby a wošady a lud, a so by so wšchitko pschewobrocžilo k nowemu žiwjenju, w jenej wěrje, kotraž w ščodym czařu, pschede wšchem pať w najšušichim czařu wušnawa: „Šed'n twjerdy hród je našch Bóh šam!“

Abó je tola wopacžne a psche šrudne słowo wo našchim czařu, wo našchich wošadach! W tutych dnjach wušna 19lětny wošak, na dowolenžy domach: „Do jeneho Boha wěricž nje móžu!“ A šašo, jena macž nahladneho wjeřnjana rjeńje, niž junu, ale hušto: „Dofelž je mi Bóh mojeho šyna wšak, njevěřju ja wjazy do njeho!“ A i njej trubi do šamšneje trubj tón mandželski a nan! To njeje wjazy „mała wěra“ a „małowěra“, to je „njevěra! A tehodla tu njeje nadžija! „Ja njeplacžu ani pjeńježka na wójnsku poščowku!“ tu prajachu pschi 7. poščowny, „dofelž žaneje nadžije na dobry šonz njeje!“

To šu jeno někotre wuprajenja, ale niž i městow, kaž to hewak hndom rěka, ně, i našchich šerbšich wošadow. A to njejšu i molom wšchě, ale wuššyšichich šrudnišče, hrošnišče, tak so so šamo šjero šajy a je pišacž wochze. A tola by šnadž šepje bylo, hdy by ras wšcho i práwym njeńom mjenowane a wšcho po šlowje napřane bylo, šnadž by so tola poštróžil tak někotry a pošastal a rošnyšlowal šebi a so wróčil. By to bylo jene wójnske reformazyske, pošutne šđerowanje. Šchetož wono tola wostawa pschi tym: najprjedy ta wěra, i tuteje ta nadžija a tak ta móž k pschetrwanju, wutrawanju, doniž nješchidže tón měr, tón měr wot Boha nam, špóščenj, a tak, a to njeje to naj-

šnadnišče, ta móž, kotruž tón nam wot Boha špóščenj měr prawje wušnacž wě.

Měr, tuto słowo so šběha šašo, njech tež i Rušjeje a tak i teho kraja teje njevěštosče, wono so tola šběha, a te do wjesč, našchim šjednocženym wójškam wot Boha w štalškej špóščene, šu k tomu dopomhale. Tež tute do wjesč nad štalšimi šu runje něšto pomucžaje. Šelko jich je, kotryž prajachu, so to wulšim pošupowazym bitwam wjazy njeđonđe a k do wjesčam we tajkich bitwach do žyla niž! A woni to prajachu we šwojej šamowudrošči a šjesnadžiji. Njejšu woni, chyzjo nochžjo, hinať pomucženi. A tak tež wšchitžy hišče, kotryž nětko šwoje a tych ludow a teho pschichoda žiwjenje barbj se šwojimi barbami, a te šu corne a šašo cžorne, budža hinať pomucženi. a to chyzjo nochžjo, a to wot teho, kotryž wšchitko we šwojej mozy ma, wot Boha šameho. A tutemu pať šupny nětko, hdyž šašo to słowo „měr“ so šběha k ščetej psches ludj, hdyž mozow k temu šjerje i do wjesčow wulšich nam datych wot Boha, a šLutherom, k wěrje a k nadžiji wołajo šamych so a drichich; wušnawajmy:

Šed'n twjerdy hród je našch Bóh šam,
Wróť dobra, šylna škala;
Wón je wšchey mišy pomha nam,
Niž je naš šapšijala!

Wy šče do czařa šapocžat.

Wišjonar E. wotněwajšče njeđelu rano w pschedměšče městě E. Božu šlužbu. Šiščelow tam njebě. Jeho mandželsta ščerše na so wšala, ščeršch šanjescž. Jako do šale šašupiščtaj, hišče nětko pschitomy njebě. Wjšjonar pať džesče: „Mój džemow i dypšom šapocžecž; šapocž jenož, ja šobu špěwam.“ Wón wofna wotewri a diwě šubje šašnej a móžnej šawodny ščeršchich šapšewajšchej. Ščerš so šala šjelni. Šo Šožej šlužbje pať wšchelazy jemu prajachu: „Anjes duchowny, wy šče psche šaše šapocžat. Wotšiko hišče njebě.“ „Šak? wón šnapšecžiw, „to mi wědomne njebě“, duž njeđiwajšče.“

Šašajtra došta špodžiwny list wot zuseho, jemu nješnateho cžlowjeka. W tutym ššče šteješče: „Šsobotu šym tu pschichol, hdyž běch we E. dołhe šeta žiwj, šyl, šjes teho, so bych so ša Bohom prašchal. W nozy bu mi moje žyle wobšđeršniwo, něhdže 800 hriwowow wučinžaje, šradnjene. To mje žałownje rošhori. Šo dołhim cžěžkim džěle štejšch kaž prošer w šwěče. Dobreho pschecžela nimam, na kotrehož mohł so wobrocžicž. Moja wutroba bě pušta, pschetož wšchu šepjeru wěrj a wotpočiniť šwojeje dušče běch dawno šhubil. W mojej wutrobje ščerše wšcho tak cžěmne a šjestrošchne, so so roššudžich, šwojemu žiwjenju šonz cžinicž.“

Wščera so na pucž nastajich, so bych psched městom cžiche městacžko šebi pytal, hdyž mohł nješlyny žily šebi pschewšnyč. Duž šlyšchach w domje, pola kotrehož runje nimo džěch, so tam ščeršchich špěwaju. Ša wostach štejo, widžach někotrych ludži do domu šastupicž; nimowóluy ša nimi džěch a tak móžach na Šožej šlužbje džěbracž, kotruž Wy džeržesče. O, šak dołho njeběch šemšchi był. Špěwanje, modlenje a šđerowanje so mi šhuboko do wutrobj šary. Šotajšim jedyn ščak je, šč wšchě šchody šahoji? Nětko nješreba šadwělowacž? Mi móže so hišče pomhacž! Tute mišle mje se špodžiwnej mozu šapšchijachu. —

Š dobom so na šwoju dawno njebočicžku macžer dopomnich, kotraž ščerše czař žiwjenja wjele do ščeršje džeržala. Nětko mje hroša psched šamowordarštwom šaja. Ša pschi šebi ššubich, nowy šapocžat cžinicž a wot nětko po Šožich pucžach

fhodziej. Wy pať, luby fujes duchowny, seže Boži grat k mojemu
námoherju chot.

Měščečanſki mišijer z parichonizy n jeho mužja wopytuju
jenu powjudaſe, ſo je Božu ſlužbu do čaſa ſapoczał. Sľuboko-
hojudaſa to ſľubochesche. Szlyšy ſo jemu ſ woczow konjachu.
„Wuſchecze wuſchecze ſapoczał“, džeſche, „dha by ſo ntu wſcho
ka konzuj ſapoczał w ſwojich hrěchach bych wumrjel.“

miſtwa ſo ſo
chot ſo

Sěrſchi hacž pohan.

Scudder bě dolhe lěta w Indijſkej w miſi-
jonſkej ſlužbě, w Skónczuje wróceži ſo ſe ſwojim ſynom na
křypilny, w ſwojeho wótzneho kraja. Jako ſtaj na pucžu, a
jako na pucžu, domoj jědžeſhtaj, ſľuſchi miſionar jeneho
woczowarjow, haujaze, njepozcizwe rěče wjeſež. „Wlajče,
mój pſchecze! Džeſche miſionar k hanjerjej pſchitupiwſchi,
w tón mój ſw marodženy a wotežehujeny w pohanſkim
kraju, w kraju žakſkneho pſchibójtwa, ale we ſwojim zlym ži-
wjenju njeje hiſcheže žaneho cžłowjeka ſľuſchal, kiž by tať ſwojeho
Boha hanil, kaž ruzje wy!“

Tón muž ſo ſacžerjoweni a jatotaſche někajke ſamowjenije;
ni pať je, kaž mē, ſo praſchecž, hacž drje bjes naſchim ſerbſkim
ludom žadny njeje, kiž dyrbjat je ſwojimi rěčemi a ſłowami,
runje kaž tutón pucžowar, ſo pſched pohanami hanibowaež.
Wój pſchecželo, pruhuj ſo a wobhorſi ſwój rt!

Wóznj

Jedyn měſto naſ.

Sežehowazh podawoť je ſo podat ja Napoleona přenjeho.
Jako tón jědny ſažo wofakow trjebaſche, bu tež jedyn wu-
ſchecženy, w tón wuſchecženy ſo žane waſchne do wofakow njechaſche.
Wón mējeſche pať pſchecžela, kiž bě hotowy, ja njeho ſľužicž.
Tón ſaſly bu do rēgimenta wſtupny w jeho mjenje, do wójny
poſlany, w bitwě mwrjeny a na bitwiſchěžu pohrjebany. Po-
ſdžicho bu tón přent ſ pſchegladanjom druhi ras do wofakow
wſchecženy, wſchecžaje ſo pať ſobu cžahnyč: „Wy mje nje-
mōžeče wſacž!“ „Čžeho dla niž?“ „Ja ſym morowy“, wón wot-
mōwi, „Wy mjeſly morowy, ty ſy žiwý a ſtrowý.“ „Ale, ja
wam wſchecžam, ſo ſym morowy“, wón džeſche. „Szlyſch,
cžłowjecz, njemōžeſch prawje pſchi rojomje byč. Hdže dha
ſy wumrjel?“ „W tej a tej bitwě a pohrjebali ſeže mje na tym
a tym pohrjebniſchěžu.“ „Ty rěčijſch kaž wrótný“, prajachu;
ale tón mjeſly pſchi ſwojim woſta. „Wocznicže ſwoje knihi a
hladaſe, hacž ſo tať nima.“ Woni hladaſu do ſwojich knihow
a hladaſu, ſo ma wón prawje. „Ab“, prajachu, ta wěz ma
ſo tať, ty njeſly ſam wumrjel, ale ſy najſſerje nětoho namakal,
kiž je ſa tebe ſchoť; je to dyrbjat twój ſaſtupnik byč.“ „Ja to
dërje wěm, wón měſto mje wumrje. Wy ni njemōžeče nicžo
ſežinicž; ſym wumrjel w tanym a ſym po tajkim ſwobodny.
Sakon žaneho prawa nade mnu nima.“ Woni pať temu njechachu
płacžicž dacž a ta wěz pſchidže hacž pſched kžžora. Ale tón
prajeſche, tón muž ma prawje; pſched ſakonjom je wón morowy
a pohrjebany a kraj nima žaneho prawa nad nim.

Ja tež wěm: w njebieſkim krajeſtwě ſaſtupjenje płacži.
ſhryſtuſ je ſa njje wumrjel, na to nadžiju ſwojeho žiwjenja
twarju. „Ty, kotřiz ſu w ſhryſtuſu Jeſuſu, nicžo nje-
jatama.“ Tule wěru ſebi jenož njedaj wſacž, jeje ſo twjedže
džerž! Hdž čžedža cže pod ſakon hrěchow podacž, hdž čžedža
cže nucžicž, ſwój ſud njeſež, potom ſo njech twoja wěra jenož po-
woła na ſwojeho krala ſhryſtuſa a na jeho ſakon, po kotřimž
ſy ſwobodny! A hlaj, wón budže na twou ſtronu ſtupicž a

prajicž: Tutón je hižo ſudženy, pſchetož ja ſym měſto
njeho ſtať.

Se Šerbow, ſa Šerbow.

Wulke dobyčja naſchich wóſſkow w ſtalſkej nam ſ nowa
pſchivotaſa: Dopomnicže ſo naſchich lubych, ſwěrných wojowa-
rjow a pſchitotujecže jim hodowne wjeſele! Duž čžemny tuto
napominanje wuſchecžecž a po nim cžinicž a ſ jenej Bohu, a tym
wojowarjam džaknej wutrobu ſwój dar wotedaež na tych měſt-
nach, hdžež ſo ſa tón džakny hodowny dar lěta 1917 ja naſchich
wojakow hromadži, a to bórny. Tež wſchitzy knježa duchowni budža
rad ſwólnowi, tute dary pſchitujacž a dale pōſlacž.

Ša maťe džēcži naſcheho luda hromadži ſo w tutych
dnjach po zlym kraju pjenjeſ, kotřiz ma ſo ſa to wužicž, ſo
bychu ſo cžěſchne džēcži, kaž do zyla džēcži naſcheho luda, tať wu-
kublacž a woczahnyč mōhſe, ſo ſ nimi naſtawa naſchemu wótz-
nemu krajej jedyn nowy, ſtrowý, cžiký a ſlyny narod, kotřiz
by dopjelnicž mōhł wſchě te nadawki, kotřez tuta wójna a tón
mēr, kotřiz Bōh nam po ſwojej woli w ſwojim cžaſu ſpožcži,
nam a naſchemu ludej a krajej pſchitujecže. Šchtož tať ſa „ſchit
cžěſchne a maľch džęcži“ ſwój dar da, tón ſo tať njepoſtara
jenož ſa zuſe džęcži ale runje tať ſa ſwoje, pſchetož na jeho a
na naſchich džęcžoch to budže, ſo wone ſebi ſđerža wótzny kraj
a kubla wſchě, ja kotřez nětkle ſ tyžaz ranow krej cžecže.

— Wojerowſke wyſchſche ſarſke měſtno a ſ nim ſjednocžena
ſuperintendentura wojerowſkeje diōzeſy — pſches wotendženje
k ſuperintendenty Dehlmana do Boleſlawu (Bunzlau) wu-
prōſdnjene — je ſo ſažo wōſhadžilo. Šchleſyſke konſiſtorſtvo
je na tuto měſtno ſ pſchitkowanjom wyſchſcheje zřkwineje
rady we Barlinje a woſhadžinych zřkwinych ſaſtupjerjow
k ſuperintendenty Dahlmana do Boleſlawu (Bunzlau) wu-
wokrjeku powoľalo. Bōh ſpožcž jemu žohnowane ſkutkowanje
a daj jemu tež ſroſmjenje a cžopku wtrobu ſa wōſtejnōſcže
ſerbſkich woſadow a ſa jich potrebnōſcže!

— We bližſchim cžaſu ſo diafoniža (ſmilna ſotra) do
Wulſch Edžarow powoľa. Š temu ſo němſke kožupapowe
fabrifi (Norddeutsche Lederpappenfabriken) hrědki pſchitowliſke.
Dotelž ſu tež Wulke-Edžarowſka nalutowarnja, provinza a
wōtčzinſke žonjaze towarſtvo pjenježnu podpjeru pſchilubite,
je ſchitajenje jeneje diafonižy wěſte.

— Wſchitzy cžěſčeni dopiſowarjo ſa naſch „Pomhaj Bōh“
ſu proſčeni, ſo bychu wſchě ſwoje pſchitowliſki pať wotedawali
pať ſ poſtom ſtali redaktoromaj, a to tať, ſo dopiſy ſa „Se Šer-
bow ſa Šerbow“ ſo ſeželu do Łupoje, wſchitke druhe pať do
Woſcažiz. Š dobom wobnowjamaj tu proſtíwu ſandženeje nje-
džele wo roſprawu wo reformazbſkim jubileju.

Redaktoraj.

Lutherowe ſłowa.

101.

Hdž křudemu cžłowjekej je ſchěſnaťom k žiwnoſcži pomhajſch,
wjazy cžiniſch, dylž by wſchitkim ſwojatym ſkote zřkwoje twariť.

102.

W rukomaj dyrbi kublo byč, niž we wutrobje.

103.

Hdž niſa proſhneč pſchidže, ſo ma ſo druhemu pomhacž,
dha ničtō domach njeje.

J. K.

Zamolwity redaktor: farář Wyrgač w Noſaćicach.

Soburedaktor: farář Mrózak we Łupoji.

Čiſčer a nakładnik: M. Smoleť.